

Vergaderjaar 2002–2003

11 107

Huisvesting der Kamer

Nr. 102 Herdruk*

JAARVERSLAG HUISVESTING DER KAMER

Ontvangen 28 mei 2003

De Bouwbegeleidingscommissie brengt als volgt verslag uit over haar werkzaamheden sinds de afsluiting van het vorige jaarverslag op 14 maart 2002 tot en met 22 mei 2003.

De Bouwbegeleidingscommissie vergaderde in de verslagperiode 6 keer: op 25 april 2002, 6 juni 2002, 26 september 2002, 28 november 2002, 10 april 2003 en 22 mei 2003.

De samenstelling van de commissie is als volgt: P. H. Hofstra (voorzitter), mevrouw S. E. A. Noorman-Den Uyl, W. G. J. M. van de Camp, T. Alblas (tot 29 januari 2003), vacature (per 29 januari 2003), mevrouw A.A. Ament (namens het fractiepersoneel), M. de Bok (namens de parlementaire pers tot 10 april 2003), K. Maarleveld (namens de parlementaire pers per 10 april 2003) en P. van Rijn (namens het Kamerpersoneel).

Adviseurs van de commissie zijn H. W. Bakker (DBV), K. Metz (Bouwcoördinator), B. Westerhout (Hoofd Facilitaire Dienst) en G. Hougée (Rijksgebouwendienst).

Het bestaande complex (Binnenhof 1a-3, nieuwbouw, Justitie, Koloniën en Hotel) en de Hofplaats

Ten aanzien van het bestaande complex is de Bouwbegeleidingscommissie geïnformeerd over een aantal interne verbouwingen. De Bouwbegeleidingscommissie is niet in de gelegenheid gesteld hierover te adviseren.

Het Centraal Informatiepunt (CIP) zal worden ondergebracht in de Burgerzaal. Dit zal in de tweede helft van 2003 plaatsvinden. De huidige functie van de Burgerzaal zal in de Klompézaal worden ondergebracht.

Vanwege budgettaire redenen zal de renovatie van de plenaire zaal, waaronder het wijzigen van het rostrum, geen doorgang vinden.

Inmiddels zijn de restaurants, die moesten worden verbouwd in verband met milieuhygiënische voorschriften, weer in gebruik genomen. In het zomerreces van 2002 zijn werkzaamheden uitgevoerd om de keukens op de derde verdieping en in Binnenhof 1a aan te passen.

De Rijksgebouwendienst heeft de veiligheid van het gebouwencomplex bekeken. Pi de Bruijn maakt een voorstel om technische aanpassingen

* Herdruk i.v.m. een correctie op pagina 3.

inzake de veiligheid in te passen in het gebouw. Een aantal (tijdelijk) beveiligingsmaatregelen is versneld doorgevoerd.

Logement

De Bouwbegeleidingscommissie is uitgenodigd voor de officiële handeling ter gelegenheid van de eerste bouwhandeling van Plein 23, officieel genaamd het Logement.

De Bouwbegeleidingscommissie is vervolgens regelmatig geïnformeerd over de voortgang van de renovatie en uitbreiding van het Logement en het daarachter gelegen Depotgebouw.

Het is de bedoeling dat het gebouw op ongeveer 1 november 2003 zal worden opgeleverd. De inrichting van het gebouw zal een aantal maanden in beslag nemen. Getracht zal worden de verhuizing van de gebruikers van het gebouw te laten plaatsvinden in het kerstreces van 2003.

De Bouwbegeleidingscommissie heeft een aantal zaken rond de renovatie van het Logement aan de orde gesteld, waaronder het blokkeren van het verkeer naar de parkeergarage als gevolg van het laden en lossen van bouwmaterialen, de verbinding tussen het Logement en het bestaande Tweede Kamergebouw, de inrichting van het gebouw en de kunsttoepassing.

De restauratiearchitect en de Rijksgebouwendienst hebben de Bouwbegeleidingscommissie op 10 april 2003 rondgeleid in het Logement en het Depotgebouw.

Uitbreiding Tweede Kamergebouw

De Bouwbegeleidingscommissie heeft enkele malen gesproken met de heer De Bruijn, de architect van de nieuwbouw van de Tweede Kamer, over eventuele verdere uitbreidingsmogelijkheden van de Tweede Kamer. Uitgangspunt bij de uitbreiding zou volgens de commissie moeten zijn dat geen nieuwe dependances ontstaan, dat wil zeggen uitbreiding op of naast het huidige complex. De plannen hangen samen met de behoefte van de Kamer aan ongeveer 7000 m² extra ruimte.

De heer De Bruijn heeft van de Rijksgebouwendienst opdracht gekregen een voorlopig ontwerp te maken voor de uitbreiding van de Tweede Kamer op basis van een workshop van november 2001.

De heer De Bruijn heeft op 10 april 2003 en 22 mei 2003 het voorlopig ontwerp in de Bouwbegeleidingscommissie toegelicht. Het ontwerp behelst het «overbouwen» van de vergadervleugel en het aangrenzende bouwblok met twee verdiepingen en het bouwen van een toren vergelijkbaar met de perstoren, waardoor aanpassing van de Kortsenhorstvleugel noodzakelijk is. Met de uitbreiding van het bestaande complex aan het Binnenhof wordt circa 8300 m² kantoor-of vergaderruimte toegevoegd. Voor het zomerreces wordt een uitspraak van het Presidium over de nieuwbouwplannen verwacht. Er vinden nog gesprekken plaats met de Rijksgebouwendienst en de gemeente den Haag. Voor de periode 2005–2008 heeft het ministerie van VROM vooralsnog € 41 miljoen voor de nieuwbouw gereserveerd.

De kosten van de nieuwbouw zullen ongeveer € 51 miljoen bedragen. De nieuwbouw brengt extra kosten met zich mee, veroorzaakt door: het integreren van nieuwbouw met bestaande bouw, het gedurende de nieuwbouw laten doorfunctioneren van de Kamer, het stellen van extra hoge eisen aan de kwaliteit van de materialen en architectuur als gevolg van de hoogwaardige kwaliteit (van de omgeving) van het bestaande gebouw, de dure constructie van de nieuwbouw en het creëren van flexibiliteit in gebruik en functies.

De heer De Bruijn heeft de Bouwbegeleidingscommissie een rapportage aangeboden, waarin een analyse wordt gegeven van de ontwikkelingsgeschiedenis van het Binnenhof en omgeving, de nieuwbouw wordt uitge-

werkt en een analyse wordt gegeven van de openbare ruimte rond het Binnenhof.

De Bouwbegeleidingscommissie zal het Presidium adviseren de nieuwbouwplannen te bespreken en de heer De Bruijn het voorlopig ontwerp in het Presidium te laten toelichten.

Slotopmerkingen

De Bouwbegeleidingscommissie heeft van 28 juni 2002 tot en met 29 juni 2002 een werkbezoek gebracht aan Berlijn. Het bezoek had tot doel de vernieuwde Bundestag en de bijbehorende gebouwen te bekijken, dit om informatie op te doen over de geplande uitbreiding van het Tweede Kamergebouw. De Bouwbegeleidingscommissie was onder de indruk van de behuizing van de Duitse parlementariërs en de nieuwbouw die bovenop de bestaande bouw is gerealiseerd. Dit vormde de inspiratie voor de nieuwbouwplannen van de Tweede Kamer.

De Duitse bouwcommissie zal worden uitgenodigd voor een bezoek aan de Tweede Kamer in het voorjaar van 2004, na de opening van het Logement.

De Bouwbegeleidingscommissie heeft ook dit jaar weer de status van majeure onderhoudspunten besproken en bewaakt.

De Bouwbegeleidingscommissie heeft in de loop van het jaar 2002 goede werkafspraken gemaakt met het Presidium. Het Presidium is verantwoordelijk voor huisvestingsaangelegenheden in den brede – zoals beheer, onderhoud, eventuele aanpassingen van de gebouwen en de verdeling van ruimten – en de commissie zal gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het Presidium over bouwkundige aangelegenheden. De voorzitter van de Bouwbegeleidingscommissie heeft met de voorzitter van het Presidium afgesproken dat een op de taak van de Bouwbegeleidingscommissie toegesneden selectie van het verslag van het Presidium aan de Bouwbegeleidingscommissie zal worden gezonden.

De voorzitter van de commissie,
Hofstra

De griffier van de commissie,
Van der Leeden